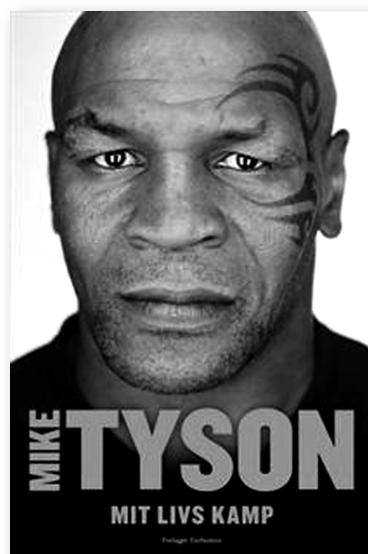

TYSON

– en sort amerikansk historie

Anmeldelse af Benny Lihme

Mike Tyson i samarbejde med Larry Sloman:
Mit livs kamp.
Forlaget Turbulenz,
576 sider. Kr. 299,95.

Bokseren Mike Tyson's ubestridte sandhed om sig selv nu på dansk. Det er en broget fortælling om et følsomt og voldeligt synapse forstyrret menneskes tumler-fumler liv.

Min interesse for bokseren Mike Tyson, og sorte amerikanske sværvægtsboksere i det hele taget, er ofte blevet mødt med undren i omgangskredsen. Hvilket undrer mig. For hvordan interessere sig for de sortes situation i USA uden at interessere sig for de sorte sværvægttere og bokseringen som det lovlige sted at slagte repræsentanter for de hvide undertrykkere?

Som dreng blev jeg opmærksom på de sortes kamp i USA, da Floyd Patterson i 1960 blev verdensmester ved at knockoute den hvide Thors Hammer-mester Ingemar Johansson i New York. Jeg er vokset op i boksebyen Korsør, som også har fostret Bokse Brian Nielsen¹⁾. Som Bokse Brian gik jeg på Halsskovskolen, men modsat ham stoppede mit liv som slagsbror i en tidlig alder, fordi jeg ikke kunne li' at få bank. Det generede ikke Brian, hvis store force i ringen var en utrolig evne til at tåle smerte²⁾, hvad han demonstrerede i spekulations kampen mod Mike Tyson i København i 2001, hvor hvid og sort mødtes i et fælles efterår med det ædle formål at undgå turen til bistandskontoret.³⁾

Dengang i Korsør kunne jeg ikke vide, at én af mine professionelle beskæftigelser senere i livet skulle blive vanartede og uregerlige kriminelle unge og dertil hørende ungeinstitutioner, plejefamilier osv. Hvilket har været en del af Mike Tyson's liv, da opvæksten i en dysfunk-

“Cus var totalt farveblind, når det kom til racer.” (s. 57). D’Amato havde på et tidspunkt fået at vide af forfatteren Norman Mailer, at han praktiserede Zen uden at vide det. D’Amato havde lært Mike, at hans tanker ikke er hans venner i ringen, og at han skulle adskille tankerne fra sin krop. I ringen gælder det om at kunne agere intuitivt og upersonligt, hvorfor D’Amato læste “Bueskydning og Zen” højt for Mike (han havde fået bogen af Mailer).

tionel familie i en fattig ghetto i Brooklyn blev erstattet med institutioner og til sidst, til Mikes store held, en bokse-familiepleje i de smukke Catskills bjerge nord for New York hos den kendte træner Cus D’Amato og dennes samleverske Camille.

Den 14-årige Mike fik 4 1/2 år med trygge familieforhold, indtil D’Amato til hans store sorg døde. D’Amato havde gjort Floyd Patterson til verdensmester, og hans egoistiske projekt med Mike var fra starten at gøre ham til ikke kun verdensmester i sværvægt men den yngste af slagsen nogensinde (hvilket, trods Mikes ringe højde, lykkedes da han i 1986 som 20-årig vandt titlen).

Mike var ikke kun fra en fattig familie, hans fysiske særpræg, stort hoved og en let læspende fistel stemme, havde gjort ham til offer for mobning. Først da han gennemtævede en af mobberne og indså, at vold virker, overskred han offerrollen for selv at blive en kriminel gerningsdreng, der allerede som 12-årig rendte bevæbnet rundt i Brooklyn og begik kriminalitet i gadebanden *Jolly Stompers*.

Kort fortalt, det gik derefter ind og ud af institutioner, indtil en socialpædagog i et ungdomsfængsel fik øje på Mikes usædvanlige fysik og talent for boksning. Socialpædagogen blev det afgørende

mellemlid mellem ungdomsfængslet og den udvidede plejefamilie, hvor vildbassen lærte disciplin. Med hans egne ord: gøre det du hader og lade som om du kan li’ det. At kunne ta’ smerte giver styrke.

Bogen giver et dækkende billede af de formative år i Catskills, hvor Mike vinder utallige bokseturneringer. Og så er det jo ellers derudaf med den eksplosive karriere og umådelig men midlertidig rigdom. Parasitter suger sig fast på Mike, bogen vrirler med advokater/retssager og agenter og kvinder, som vil ha’ deres del af kagen. Mike er besat af sex, han drikker, ryger hash og sniffer kokain afvekslende med ADHD-medicin og det antipsykotiske middel Thorazine.

Han begår lovovertrædelser udenfor ringen men bliver kun dømt for noget af det. Ironisk nok for en voldtægt, som der er tvivl om, at han har begået. Efter nogle år bag murene kommer han ud som muslim og en modtagelseskomite fra *Nation of Islam*, som fører ham sammen med Muhamed Ali. Mike bliver aldrig en seriøs muslim som Ali, men har fået forbedret læsefærdighederne i fængslet. Og bl.a. oplevet en mindre vækkelse i forbindelse med læsningen af den sorte homosexuelle tennis-spiller Arthur Ashe s selvbiografi “Days of Grace”,

en bog som filminstruktøren Spike Lee havde foræret ham (Mike blev udskrevet med et portræt af Ashe tatoveret på venstre overarm, den højre var optaget af formand Mao). Mike læser i øst og vest i fængslet og hans udbredte name dropping omfatter også forfattere og filosoffer. I en sådan grad at han på et tidspunkt i erindringerne udbryder, at han altid citerer sine helte: "Det er aldrig mig, der taler." (s. 160).

Efter en vanvittig boksekarriere har Mike Tyson nu haft de første ti år i frihed. Og det er med vemod, han konstaterer, at Mixed Martial Arts i bure, med xtrem passion og fighternes vilje til at skade hinanden, idag er mere populært end boksnings. Samtidig har hvide østeuropæere overtaget den tidligere sorte dominans på sværvægtstronen. Helt andre typer end Iron Mike, som den intellektuelle ukrainske politiker-bokser Vitali Klitschko.

Den omfangsrige bog slutter med Mike Tyson i rollen som scenekunstner. Med udgangspunkt i traditionen for hotelshows i Las Vegas har Mike forsøgt at slå igennem i en anden del af showbiz end boksnings. Jeg så ham i 2012 solo i New York på Broadway's *Longacre Theatre* i Spike Lee's, sammenlignet med Vegas-showet, mere rå version af "Undisputed Truth". Mike var alene på scenen hele vejen igennem kun med billeder på en skærm og musik på bånd bag sig. Musikken, bl.a. Nat King Cole's "Nature Boy" og Nina Simone's "Brown Baby" og "Sinnerman", er sange som i sig selv er en læsning i "black culture" og formodentlig Spike Lee's forsøg på at sikre, at der ikke gik for meget freak show i forestillingen.

Mike Tyson er sig bevidst, at han i perioder af sit liv er blevet opfattet som et mobilt freak show. En bizarness som end ikke freakshowet på Coney Island i New York kan hamle op med. Den skelsættende begivenhed, da han i en titelkamp i 1997 bed øret af modstanderen Evander Holyfield, har om noget givet Mike galninge-omdømmet. Et omdøm-

me som han måske ikke har rystet af sig, men som på den anden side heller ikke har rokket afgørende ved hans elskelighed og popularitet især blandt sorte. Selv er jeg i øvrigt gået med på forfatteren Karl Ove Knausgaards fortolkning af hændelsen i "The Bite Fight". Det er Knausgaards opfattelse ("Min kamp", anden bog s. 216), at Tyson som den underlegne havde brug for en vej ud. Han vidste, at han ville tabe, så han bed øret af Holyfield, hvilket stoppede kampen uden at han tabte ansigt....

Det er uklart, om Mike Tyson har rejst sig økonomisk (nogle mindre filmroller har næppe været særligt indbringende). Helt galt kan det dog ikke stå til for ham og konen Kiki. I hvert fald har de sammen stiftet velgørehedsorganisationen "Mike Tyson Cares", der skaffer midler til mentalt lidende børn, som er blevet fejldiagnosticeret i en ung alder og kommet "på medicin, der kan slå dig ihjel." (s. 553).

NOTER:

1. Nogle årgange tidligere end Brian Nielsen. Mit lokale idol i 1950'erne var letsværvægter og arbejdede ved DSB og hed Svend Boysen Hansen. En fuldblods amatør af sin tid, som kastede glans over Korsør, fordi han i flere år var på det danske bokselandshold.
2. Som pointeret af forfatteren Joyce Carol Oates i hendes essay "Om boksnings", er evnen til at udholde smerte afgørende for at kunne begå sig i boksnings.
3. Benny Lihme: Fra stille dreng til slagsbror. Informations kronik d. 6. oktober 2001.
4. Noget af det sjove ved at læse boksebiografier er de obskure detaljer. En sådan morsom detalje er at finde i Nick Tosches "The Devil and Sonny Liston". Liston, "Big Bad Nigger", er blevet placeret i et Braniff Airline flysæde ved siden af Andy Warhol, som fortæller den store mand om suppedåser "iboende skønhed" (en reklamefilm lavet af mester instruktøren Bob Rafelson). Sonny Liston, fængselsveteranen som blev champ og som var lige så frygtet og forhadet blandt sorte som hvide, var en del af Tyson's skræk scenario og appendix identitet. I artiklen "The Mystery of the Ring" ser Joyce Carol Oates ligefrem Mike Tyson som en slags Sonny Liston avatar (The New York Review, May 29, 2008).